

Ocelové mosty 1

Téma:

Trámové mosty plnostěnné

doc. Ing. Pavel Ryjáček, Ph.D.

1

Trámové mosty

Trámové mosty

- Jednoduchý tvar
- Malá stavební výška
- Válcované či svařované nosníky
- Komorové průřezy
- Spřažené konstrukce

Nosníky tvaru I

- standardní řešení, prosté či spojitě
- gerberův trám – vložené klouby – vhodné pro velké sedání

Komorové mosty – tuho v kroucení, plechy běžně 10-15mm s výztuhami

- Vhodné pro půdorysně zakřivené mosty
- Lze více komor
- Pro velká rozpětí

Spřažené mosty

- Betonová deska spojená s ocelovými nosníky
- Rozpětí do cca 50-80m
- Ocel – tah, beton – tlak

Železniční mosty

- Obvykle do 40-50m rozpětí

2

Trámové mosty

Významné mosty

- Costa e Silva, Brasil, 300m, 1974

3

Trámové mosty

Významné mosty

- Brankov most, Beograd, Serbia, 261m, 1979

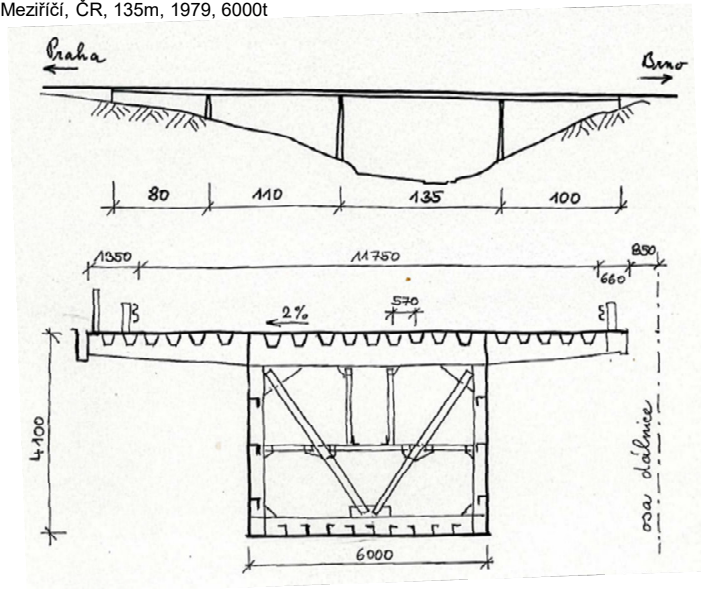
4

Trámové mosty

Významné mosty

- Velké Meziříčí, ČR, 135m, 1979, 6000t

5

Trámové mosty

Významné mosty

- Velké Meziříčí, ČR, 135m, 1979, 6000t

6

Trámové mosty

Významné mosty

- Velké Meziříčí, ČR, 135m, 1979

7

Trámové mosty

Významné mosty

- Velké Meziříčí, ČR, 135m, 1979

8

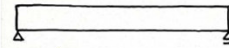

Trámové mosty

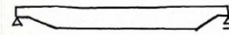
Volba

- Rozpětí – u nás realizované maximum 135m - pro mosty pozemních komunikací, u železničních mostů obvykle cca do 40 m
- Výška – fixní, proměnná, dnes obvykle konstantní výška
- Konstrukční řešení:

Běžně

růdka :

dříve někdy :

Prostý nosník	Stavební výška
Železnice	1/10-12 L
Silnice	1/15-25 L
Lávky	1/35-50 L

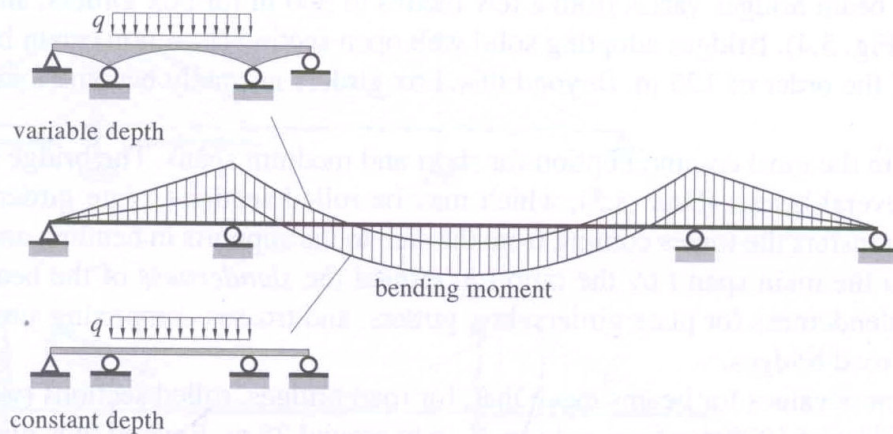
9

Trámové mosty

Volba

- Spojitý nosník
- Výška – fixní, proměnná
- Konstantní výška umožňuje výsun NK
- Proměnná výška výhodná pro dimenzování NK, přesun momentů na snadno zesílitelné podporové části

10

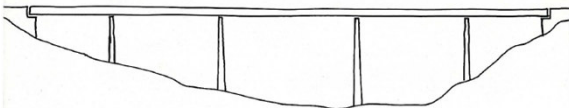
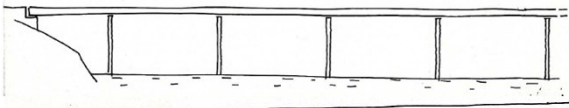
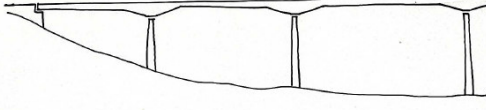

Trámové mosty

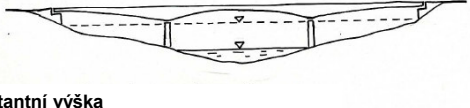
Volba

- Spojitý nosník
- Výška – fixní, proměnná

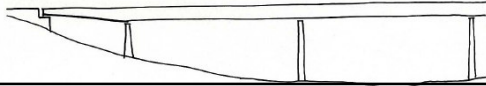
Přes řeku, hluboké údolí

3 pole

Konstantní výška

Prostý nosník	Stavební výška
Železnice	1/15-20 L
Silnice	1/20-40 (65) L
Lávky	1/40-60 L

11

Trámové mosty

Příklad – volba silničního nadjezdu

Option A

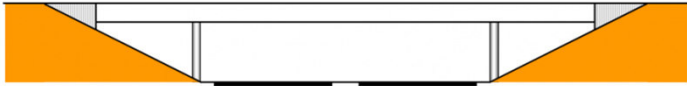
Option B

Option C

Option D

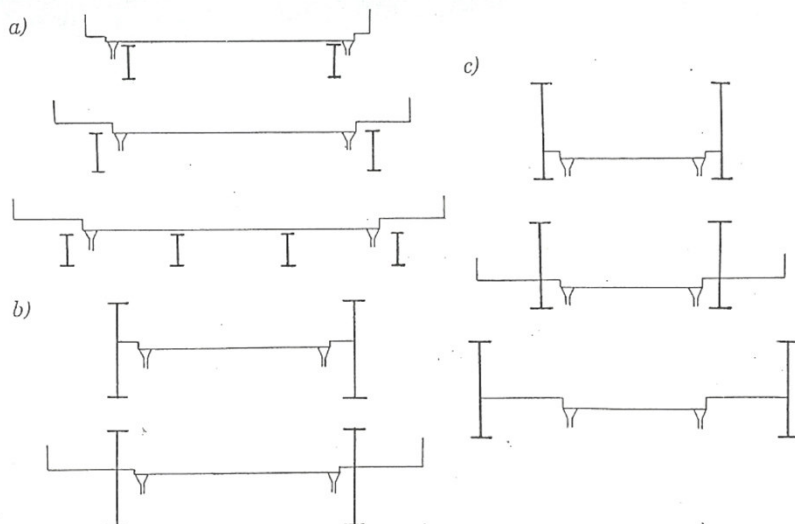

12

Trámové mosty Schématické řezy

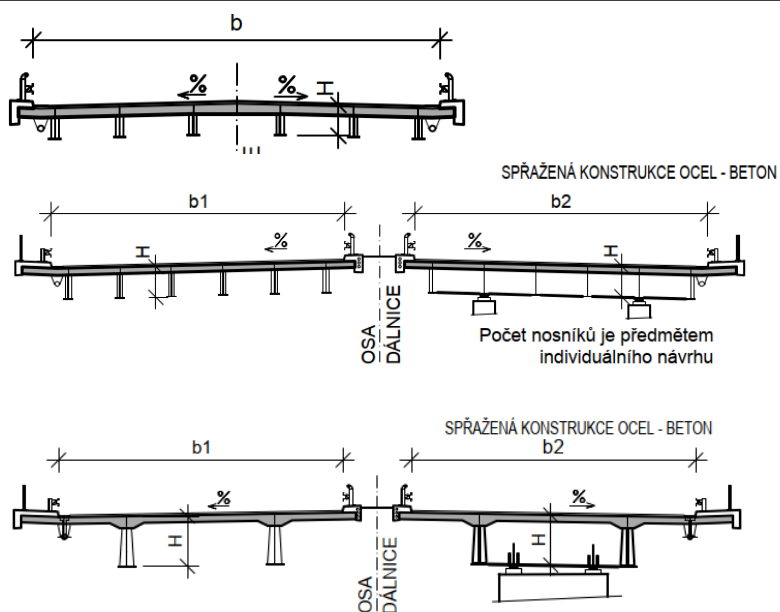
- Umístění hlavních nosníků je vždy třeba koordinovat s tvarem mostovky a umístěním odvodnění
- Osa úžlabí by neměla být nad hlavním nosníkem

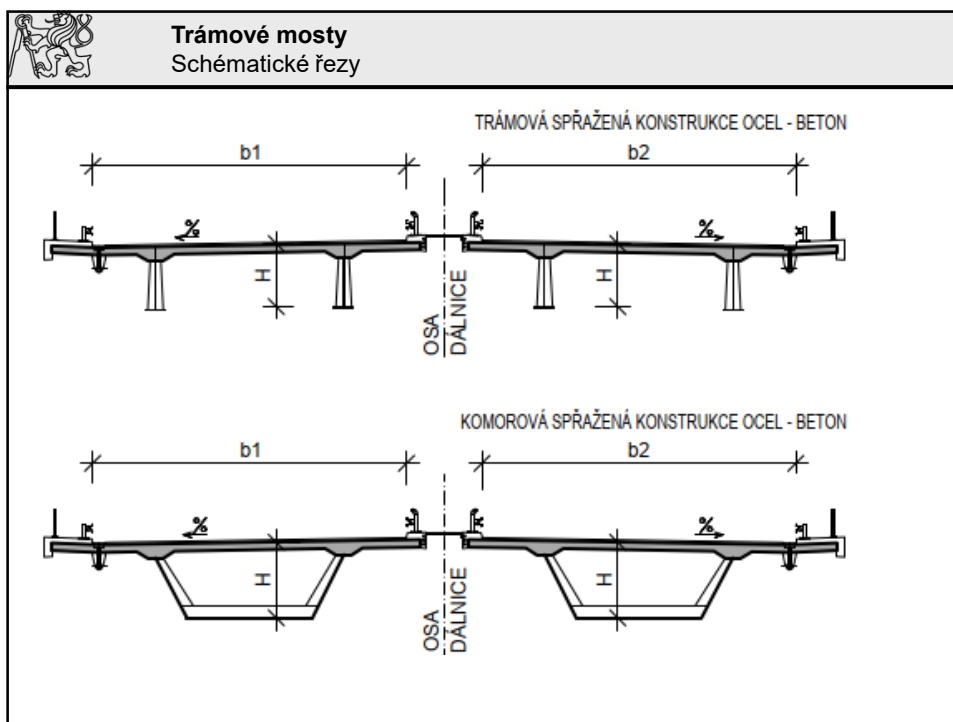
13

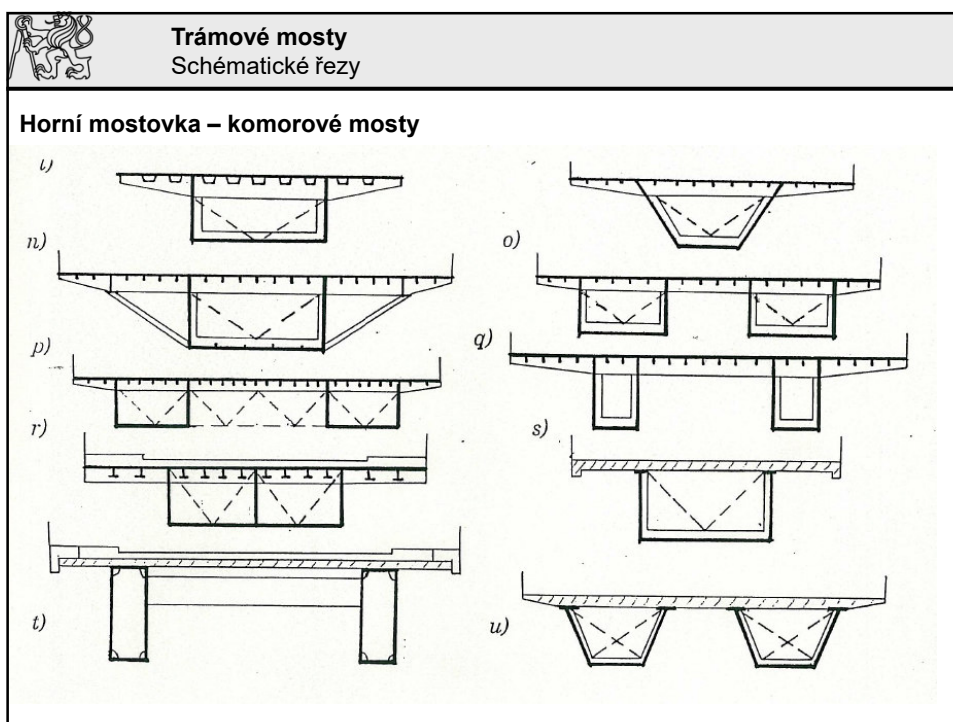
Trámové mosty Schématické řezy

14

15

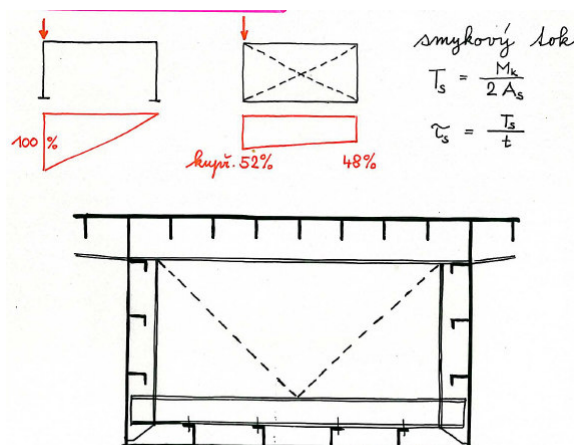

16

Trámové mosty

Statická analýza – volba I nosník * komora

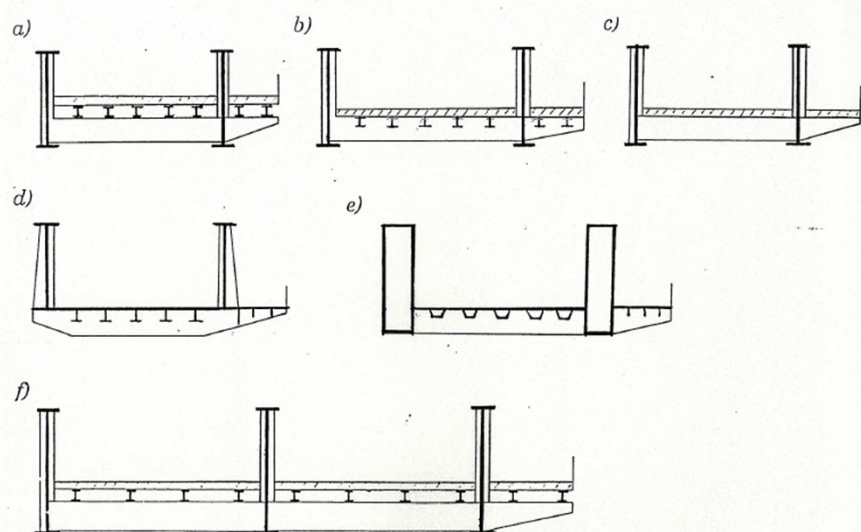

17

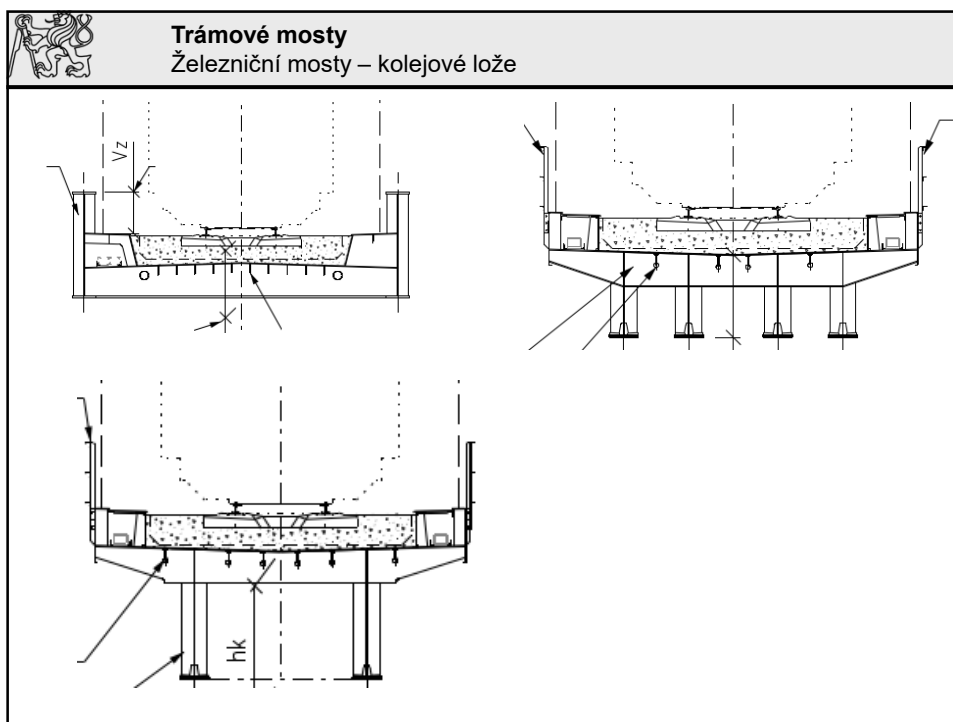

Trámové mosty

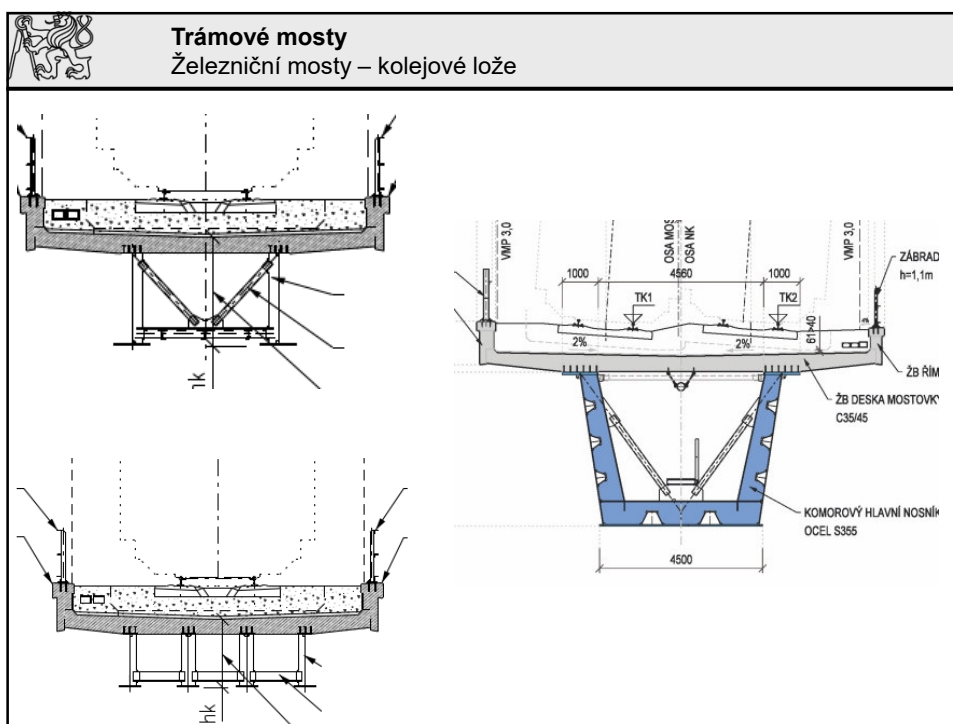
Dolní mostovka

18

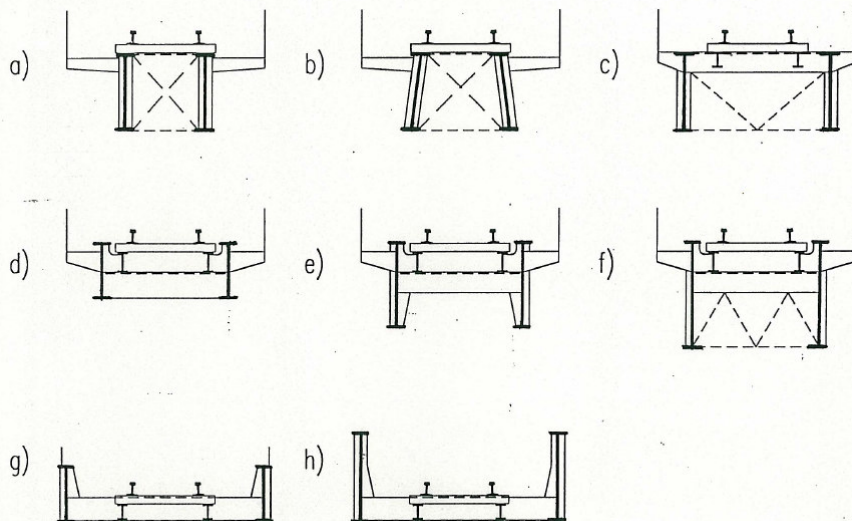
19

20

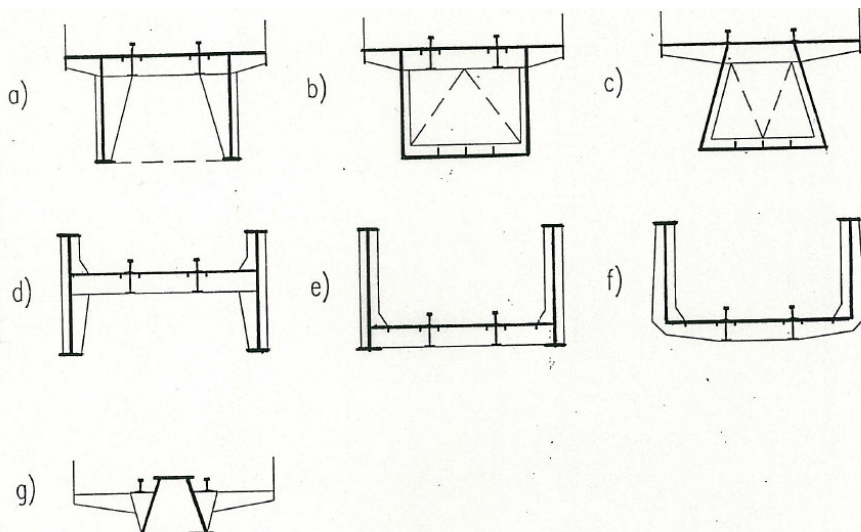
Trámové mosty
Železniční mosty – prvková mostovka

21

Trámové mosty
Železniční mosty – přímé upevnění

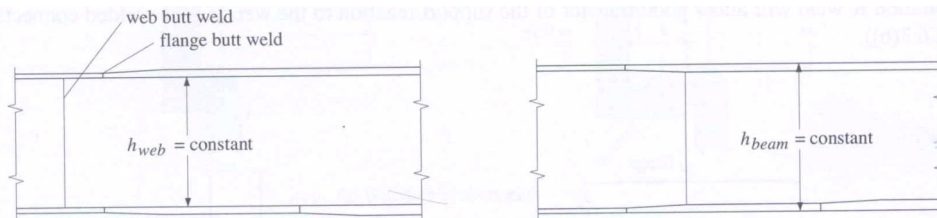

22

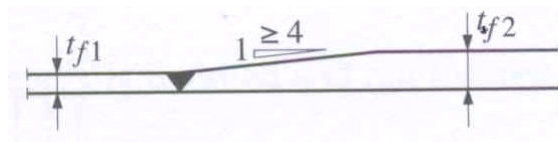

Trámové mosty Detaily

- Konstantní výška NK – vhodná pro podélný výsun
- Konstantní výška stojiny – vhodná pro výrobu

- Přechody tloušťek se vždy provádějí plynule

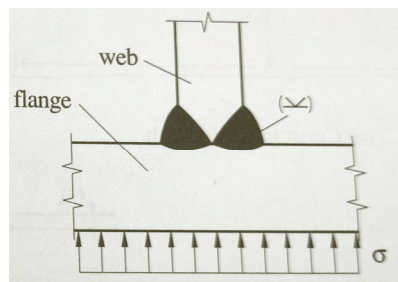
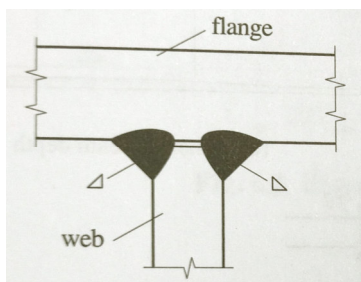

23

Trámové mosty Detaily

- Spoj pásnice – stojina – koutové svary
- Nad ložiskem – svislé zatížení, nutný plný průvar

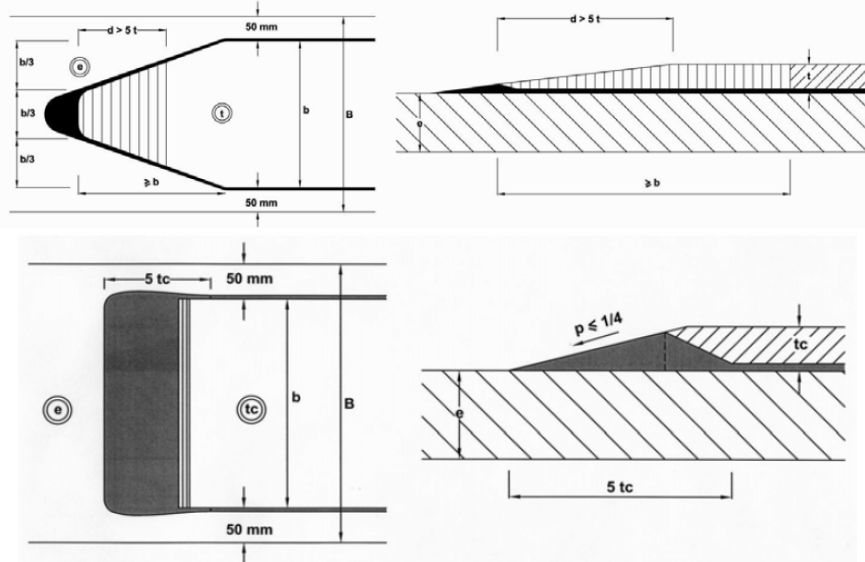
24

Trámové mosty

Detaily – přídatné lamelové pásnice

- Pro větší tloušťky – nutné z důvodu křehkého lomu lamelové pásnice

25

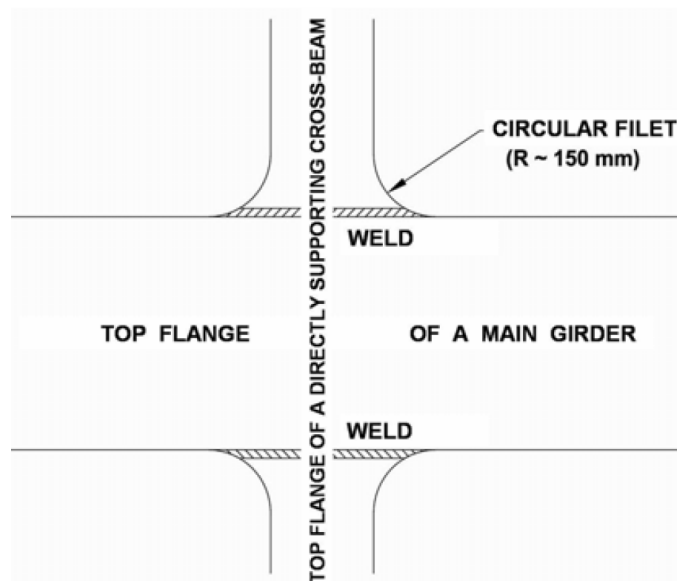

Trámové mosty

Detaily – přídatné lamelové pásnice

Připoje hlavní nosník – příčník

- Nutnost zaoblení z důvodu únavy

26

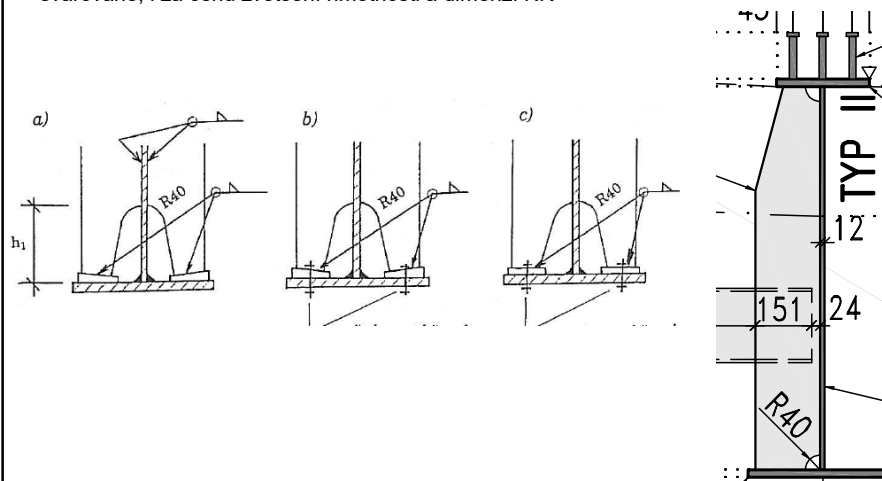

Trámové mosty

Příčné řezy

Přípoje výztuh stojiny

- Z důvodu únavy tradičně nesvařované detaily
- Dnes z důvodu jednoduchosti a údržby provádíme svařované, i za cenu zvětšení hmotnosti a dimenzí NK

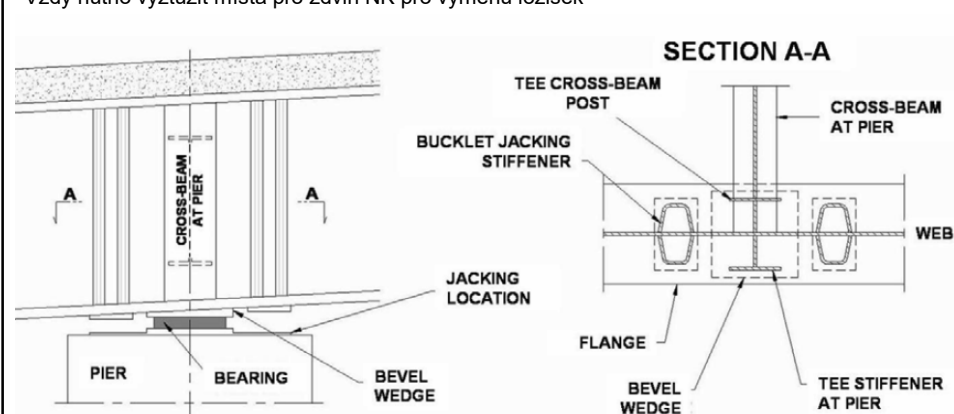
27

Trámové mosty

Podporové ztužení a místo pro zdvih

- Vždy nutno vyztužit místa pro zdvih NK pro výměnu ložisek

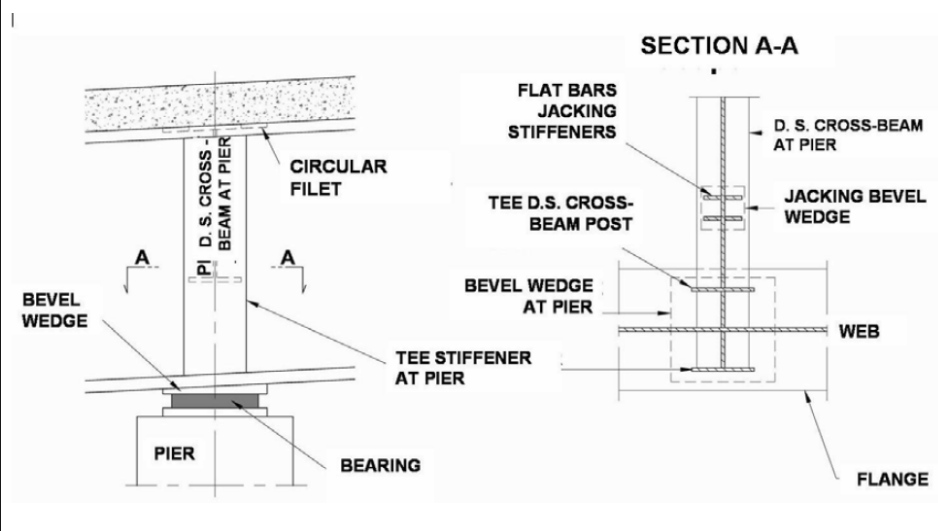
28

Trámové mosty

Podporové ztužení a místo pro zdvih

- Vždy nutno vyztužit místa pro zdvih NK pro výměnu ložisek

29

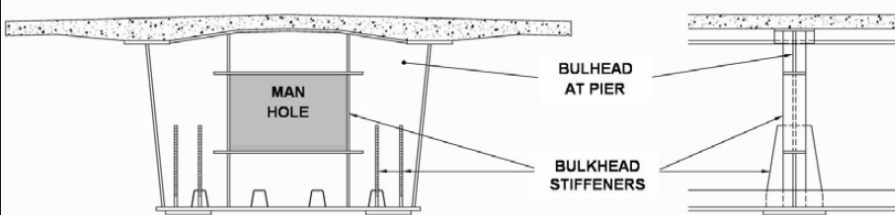

Trámové mosty

Vnitřní diafragmata

Podporové ztužení

- Nutná diafragmata nad uložením
- Zajištění inspekce – průleznosti

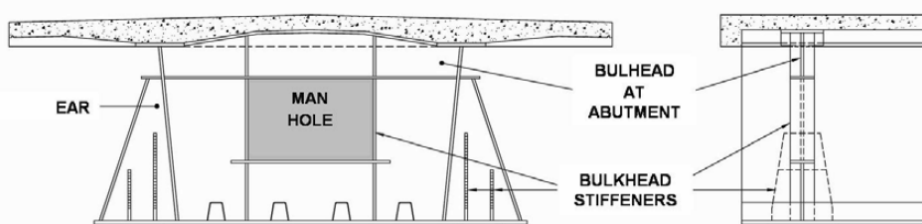
30

Trámové mosty Vnitřní diafragmata

Podporové ztužení

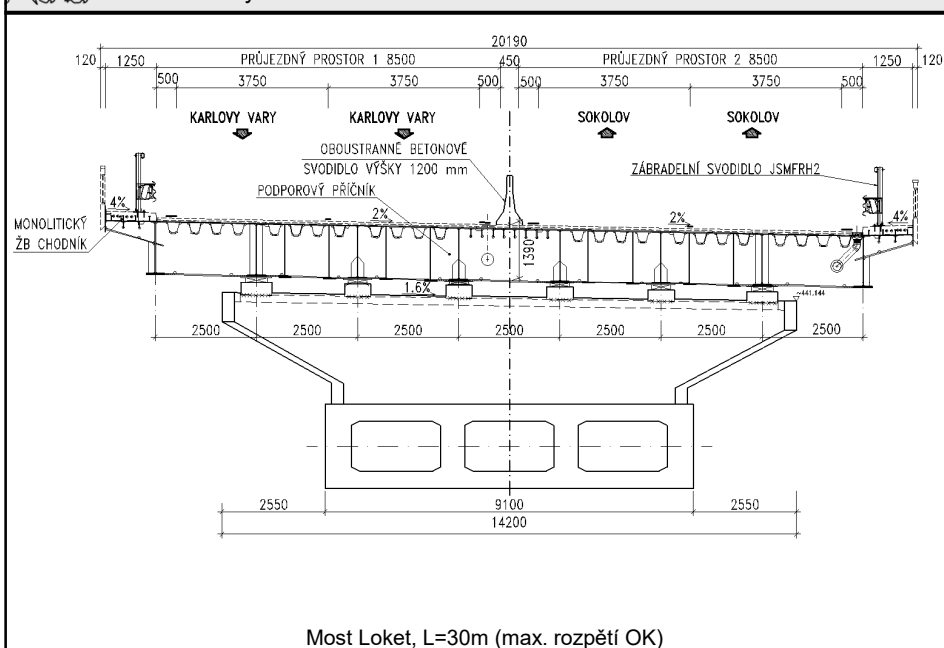
- Nutná diafragmata nad uložením
- Zajištění inspekce – průleznosti
- Provedení pro zvýšení odolnosti proti překlopení

31

Trámové mosty Příklady

32

Trámové mosty Příklady

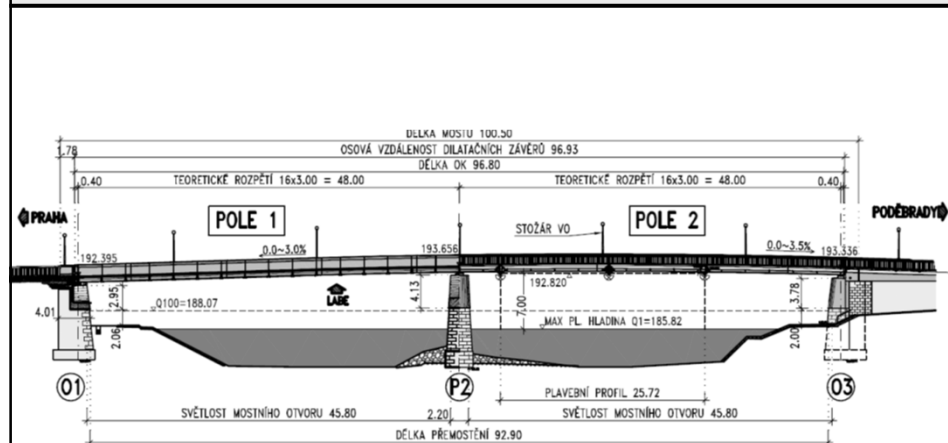

Most Loket, L=30m (max. rozpětí OK)

33

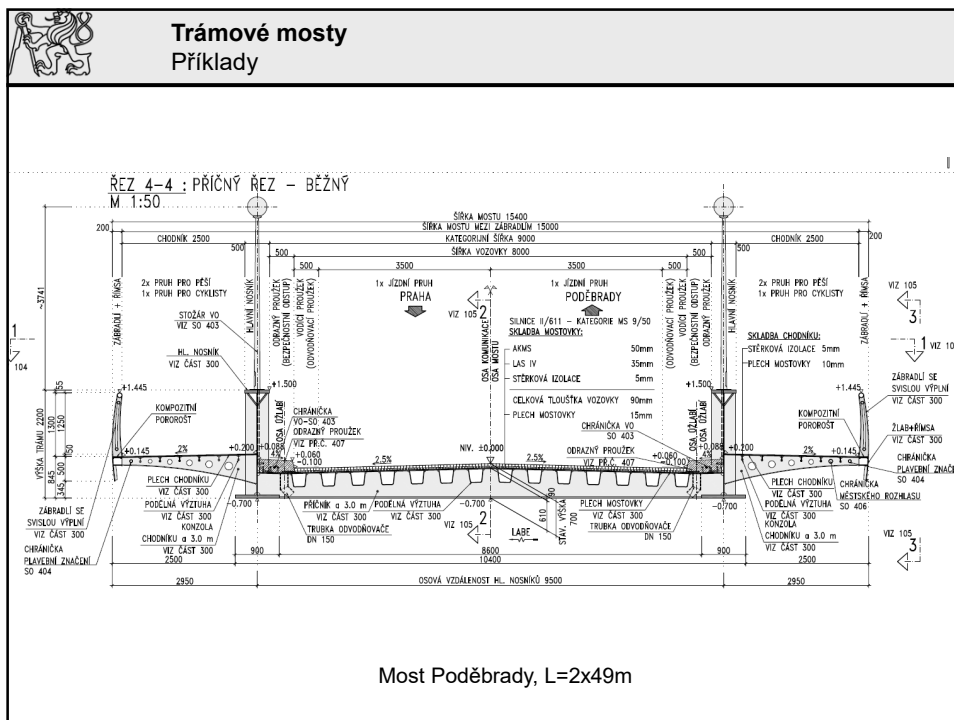

Trámové mosty Příklady

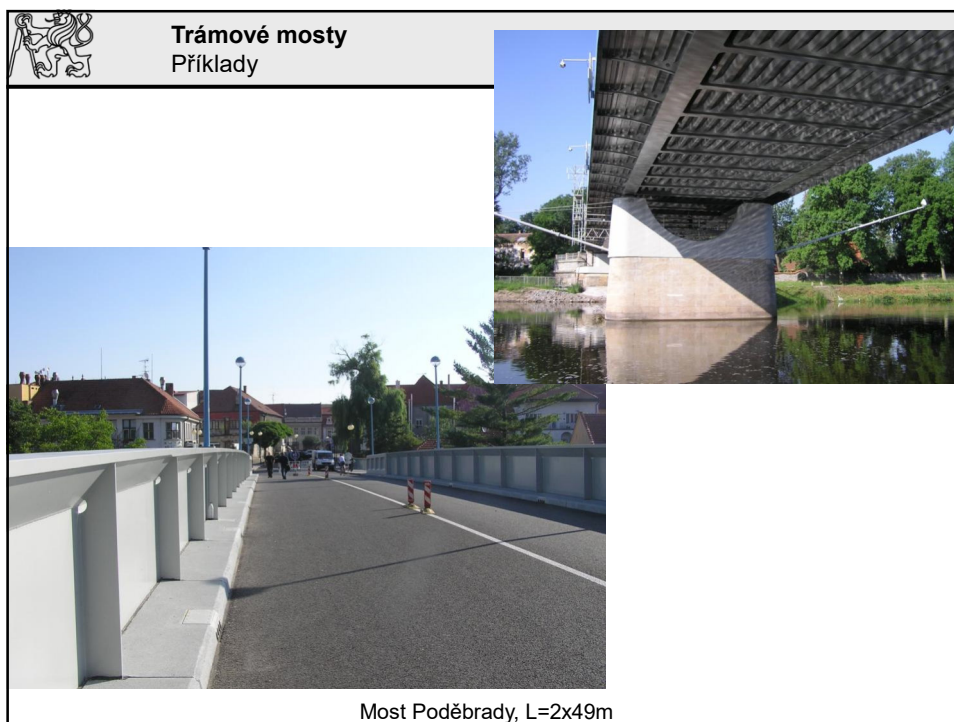

Most Poděbrady, L=2x49m

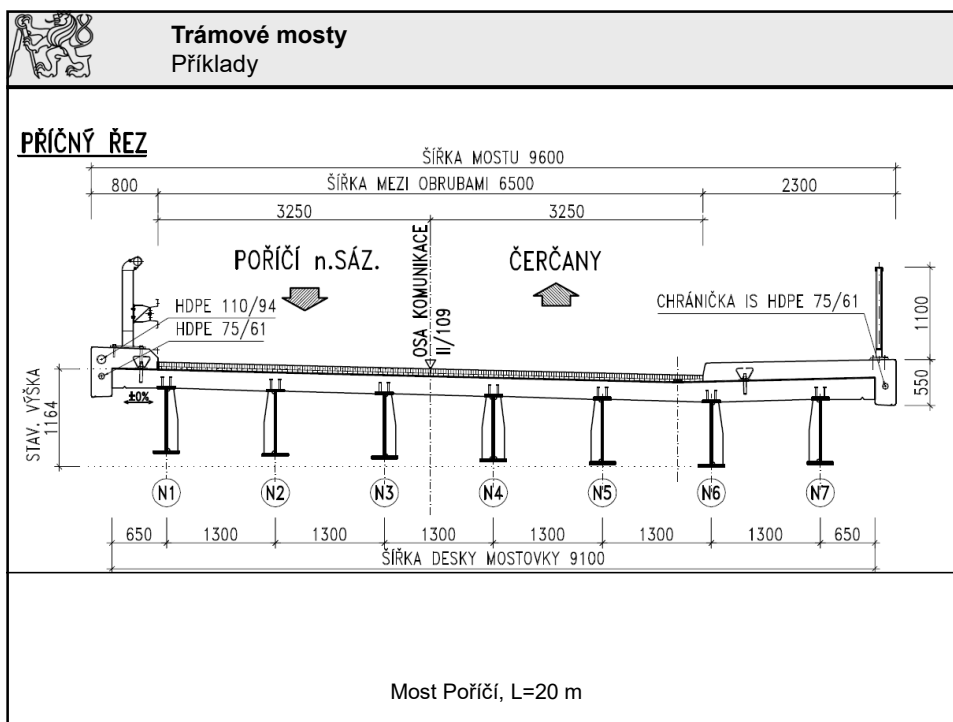
34

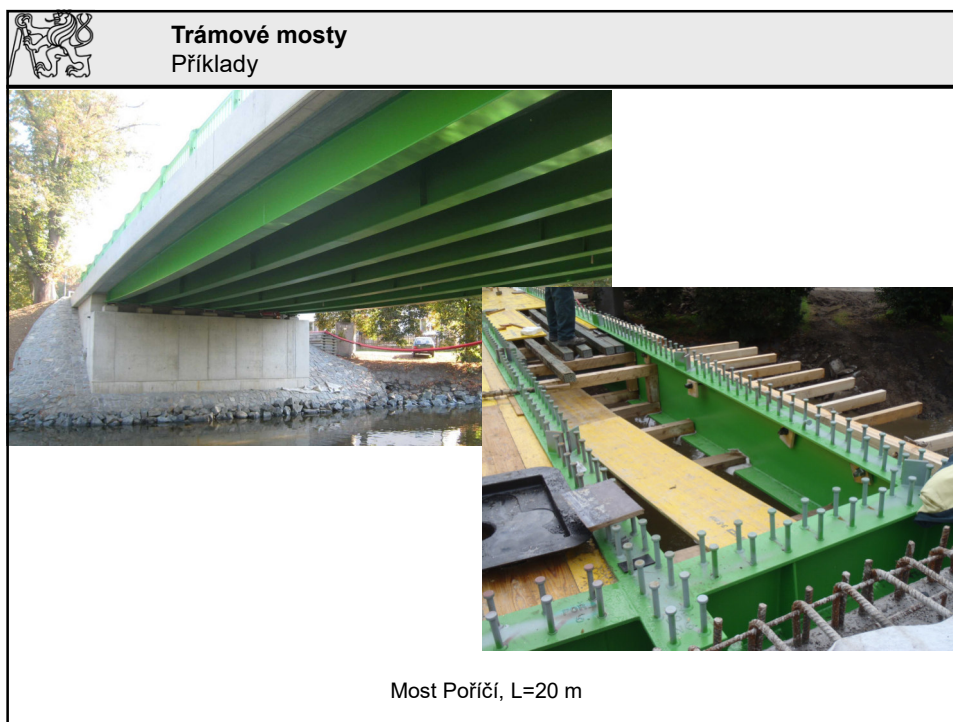
35

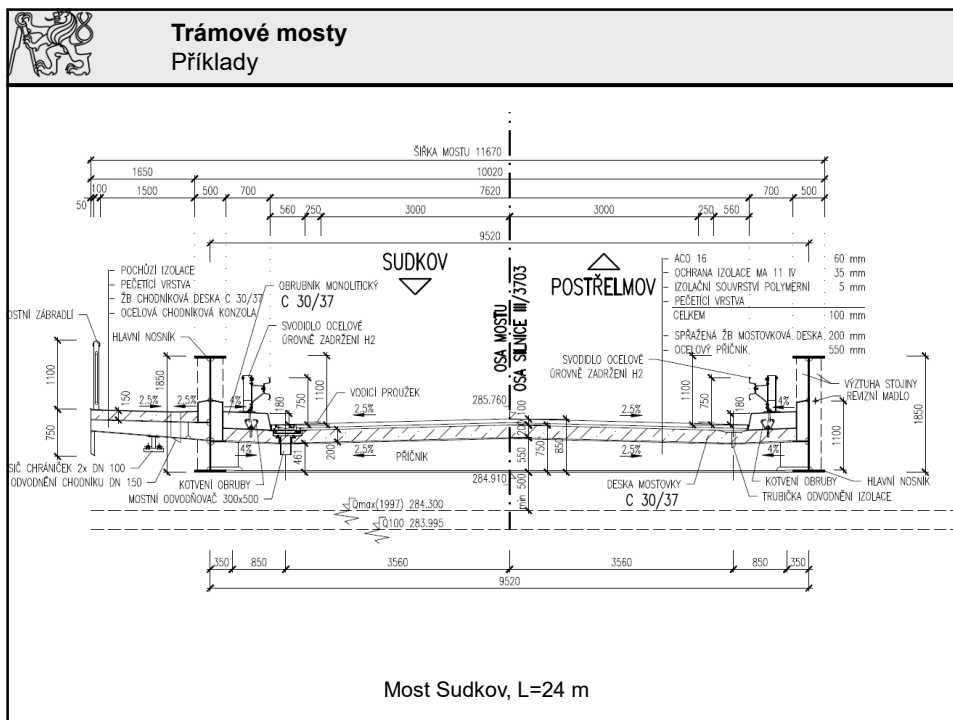
36

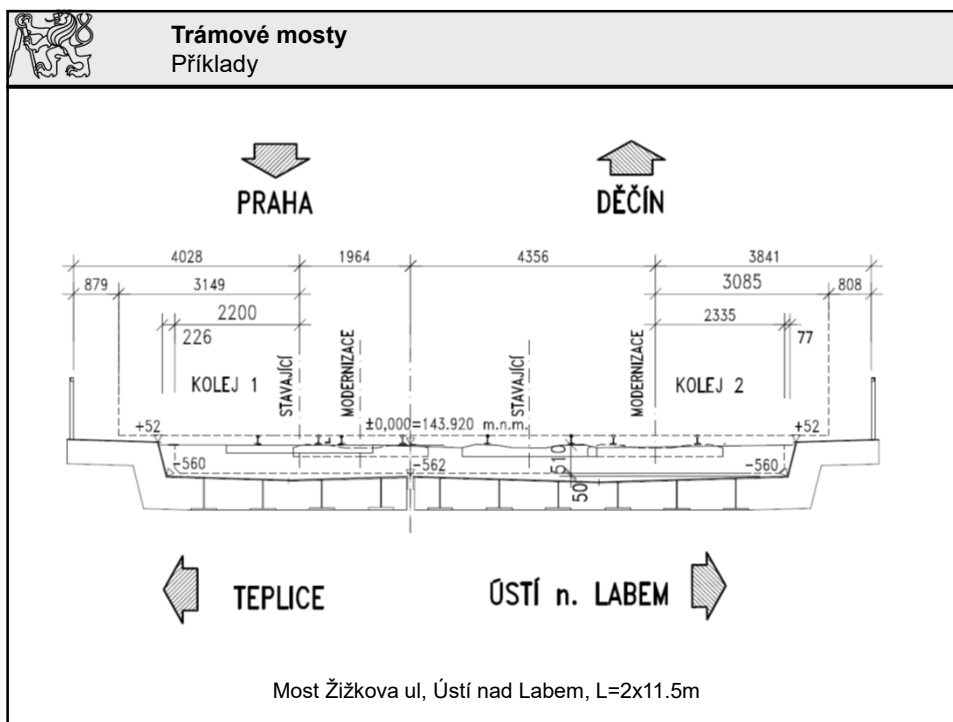
37

38

39

40

Trámové mosty Příklady

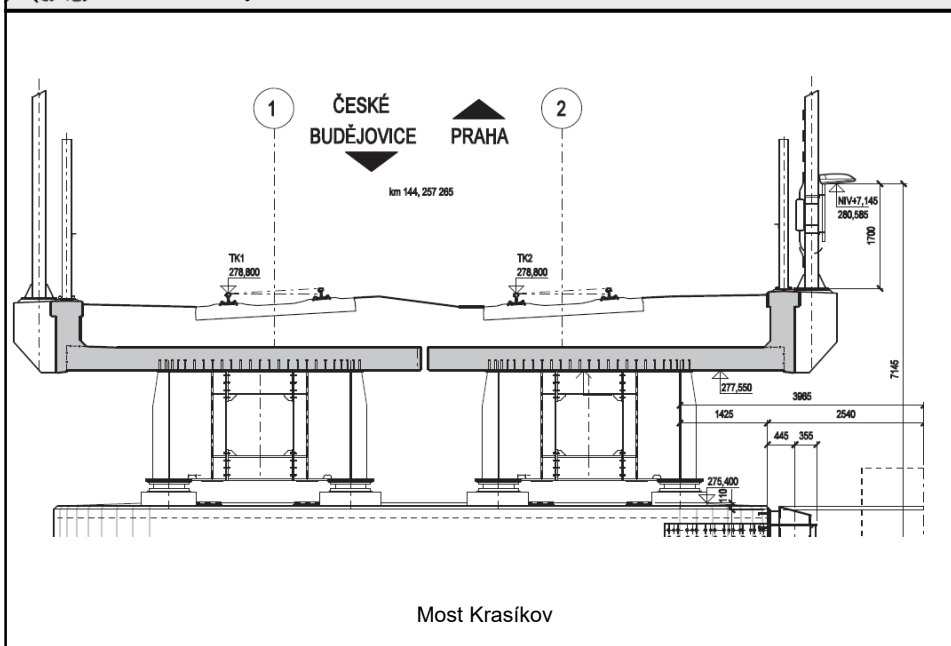

Most Žižkova ul, Ústí nad Labem, $L=2 \times 11.5\text{m}$

41

Trámové mosty Příklady

42

Trámové mosty Příklady

Most Krasíkov

43

Trámové mosty Statický výpočet

Statický výpočet – globální analýza vnitřních sil

- Model musí respektovat reálné chování konstrukce
- Vnitřní síly se stanovují na pružném modelu (bez redistribuce – mimo spřažené mosty)
- Vliv geometrické nelinearity – II. řád – uvážit zejména u subtilních konstrukcí
- Respektovat prostorové působení konstrukce

44

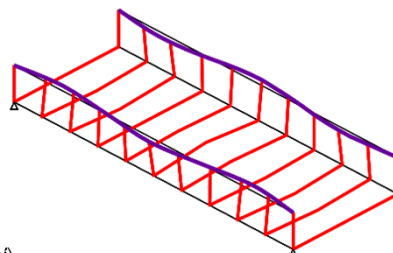

Trámové mosty

Statický výpočet

Statický výpočet – stabilita tlačného pásu

- Stabilita tlačné pásnice či horního pásu příhradových mostů
- Zavedení imperfekce a geometricky nelineární výpočet
- Zjednodušené ruční postupy - Engesser

Široké pásy :

- Vnitřní síly a napětí s respektováním smykového ochabnutí
- Nutnost zohlednění účinku boulení (globální, lokální)
- Posouzení diafragmat

45

Trámové mosty

Statický výpočet

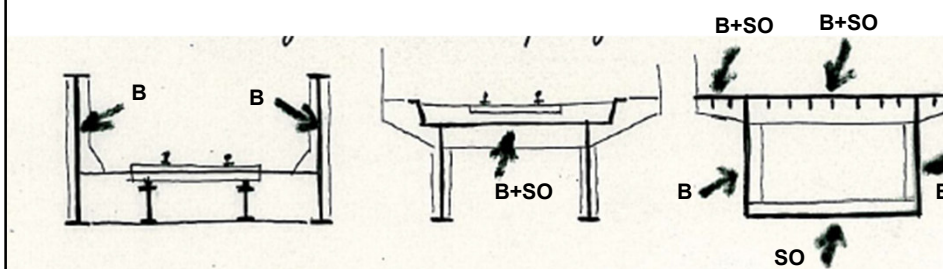
Statický výpočet

- Příčné řezy třídy 1,2,3 – standardní posudek

- Řezy třídy 4

- Boulení (tlak)
- Smykové ochabnutí (tlak i tah – široké pásy)
- Interakce boulení a smykového ochabnutí

- Příklad: v místě kladného ohybového momentu

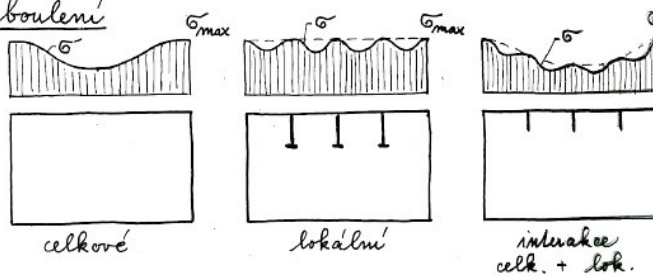

46

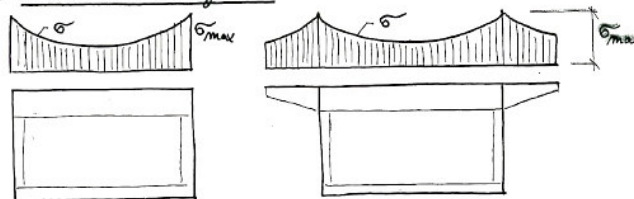

Trámové mosty Statický výpočet

1. boulení

2. ochabnutí smykem

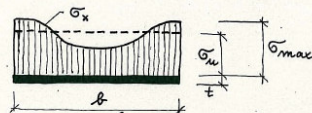

→ interakce ochabnutí smykem s boulením

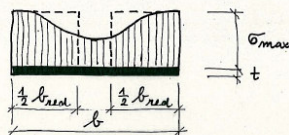
47

Trámové mosty Statický výpočet

$$N_u = t \int_0^b \sigma_x dy = \int_0^b \sigma_{max} \cdot b \cdot t = \sigma_u \cdot b \cdot t$$

$$N_u = t \cdot \rho \cdot b \cdot \sigma_{max} = t \cdot b_{red} \cdot \sigma_{max}$$

$$\sigma_x = \frac{N_x}{A_{g,ef}} + \frac{M_x}{I_{g,ef}} \cdot x + \sigma_w \leq f_{yd}$$

$$\sigma_y = \dots$$

$$\tau = \frac{Q_x \cdot s_{g,ef}}{I_{g,ef} \cdot t} + \tau_s \leq 0,6 R_d$$

$$\sigma_e = \sqrt{\sigma_x^2 + \sigma_y^2 - \sigma_x \sigma_y + 3 \tau^2} \leq f_{yd}$$

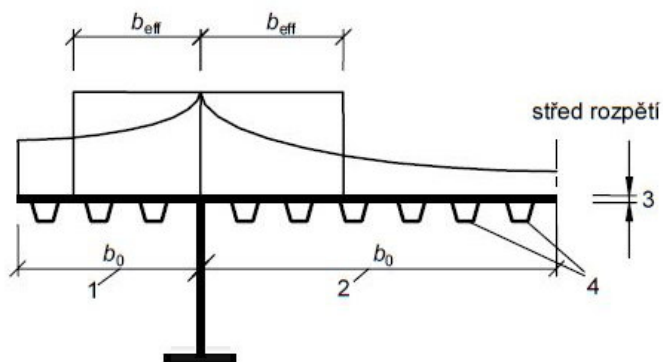
48

Trámové mosty Statický výpočet

Statický výpočet – smykové ohabnutí

- Efektivní šířka:
- $b_{eff} = \beta b_0$

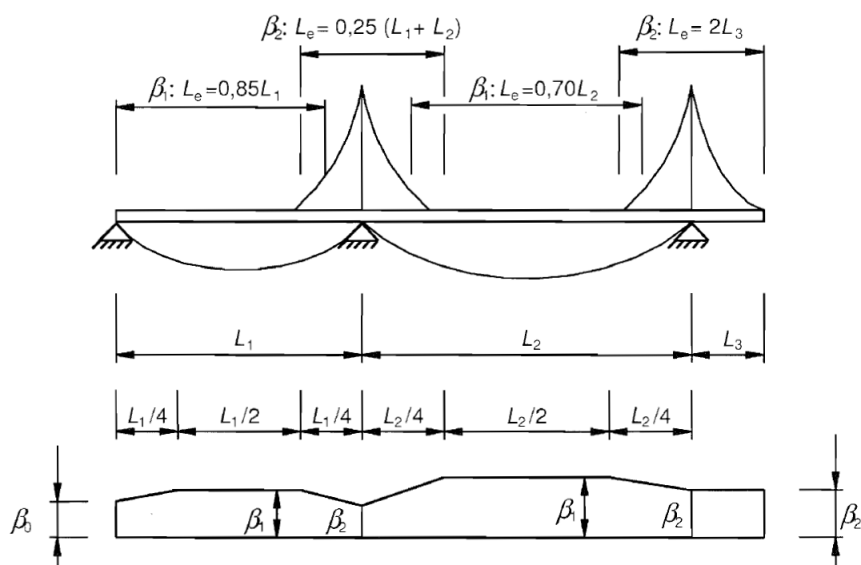

49

Trámové mosty Statický výpočet

Statický výpočet Ekvivalentní rozpětí

50

Trámové mosty Statický výpočet

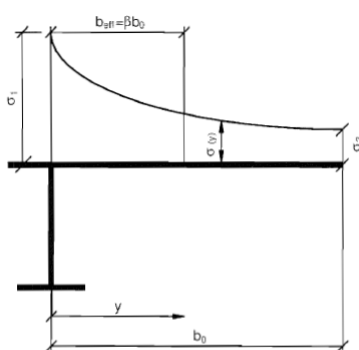
κ	Místo posouzení	Hodnota β
$\kappa \leq 0,02$		$\beta = 1,0$
$0,02 < \kappa \leq 0,70$	kladné ohybové momenty	$\beta = \beta_1 = \frac{1}{1 + 6,4\kappa^2}$
	záporné ohybové momenty	$\beta = \beta_2 = \frac{1}{1 + 6,0\left(\kappa - \frac{1}{2500\kappa}\right) + 1,6\kappa^2}$
$\kappa > 0,70$	kladné ohybové momenty	$\beta = \beta_1 = \frac{1}{5,9\kappa}$
	záporné ohybové momenty	$\beta = \beta_2 = \frac{1}{8,6\kappa}$
jakékoliv κ	koncová podpora	$\beta_0 = (0,55 + 0,025 / \kappa) \beta_1$, ale $\beta_0 < \beta_1$
jakékoliv κ	konzola	$\beta = \beta_2$ v podpoře a na konci

$\kappa = \alpha_0 b_0 / L_e$ kde $\alpha_0 = \sqrt{1 + \frac{A_{sf}}{b_0 t}}$
 přitom A_{sf} je plocha všech podélných výztuh v šířce b_0 a další označení odpovídají obrázkům 3.1 a 3.2.

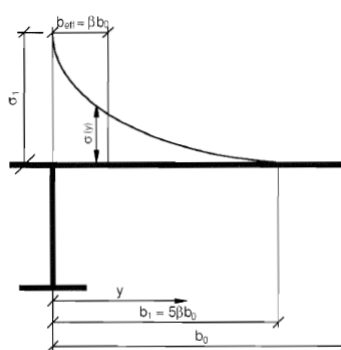
51

Trámové mosty Statický výpočet

$$\begin{aligned}
 &\beta > 0,20 : \\
 &\sigma_2 = 1,25 (\beta - 0,20) \sigma_1 \\
 &\sigma(y) = \sigma_2 + (\sigma_1 - \sigma_2) (1 - y/b_0)^4
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 &\beta \leq 0,20 : \\
 &\sigma_2 = 0 \\
 &\sigma(y) = \sigma_1 (1 - y/b_1)^4
 \end{aligned}$$

52

Trámové mosty Statický výpočet

Statický výpočet

Interakce smykového ochabnutí a boulení

Použije se efektivní průřez

$$A_{eff} = A_{c,eff} \beta_{ult}$$

Případně

$$A_{eff} = A \cdot \rho \cdot \beta_{ult}$$

Kde β_{ult} lze získat z předchozí tabulky s koeficienty:

$$\alpha_0 = \sqrt{\frac{A_{c,eff}}{b_0 t_f}}$$

Tabulka 3.1 – Součinitel účinné šířky β

κ	Místo posouzení	Hodnota β
$\kappa \leq 0,02$		$\beta = 1,0$
$0,02 < \kappa \leq 0,70$	kladné ohybové momenty	$\beta = \beta_1 = \frac{1}{1 + 6,4\kappa^2}$
	záporné ohybové momenty	$\beta = \beta_2 = \frac{1}{1 + 6,0\left(\kappa - \frac{1}{2500\kappa}\right) + 1,6\kappa^2}$
$\kappa > 0,70$	kladné ohybové momenty	$\beta = \beta_1 = \frac{1}{5,9\kappa}$
	záporné ohybové momenty	$\beta = \beta_2 = \frac{1}{8,6\kappa}$
jakékoliv κ	koncová podpora	$\beta_b = (0,55 + 0,025 / \kappa) \beta_1$, ale $\beta_b < \beta_1$
jakékoliv κ	konzola	$\beta = \beta_2$ v podpoře a na konci

$\kappa = \alpha_0 b_0 / L_0$ kde $\alpha_0 = \sqrt{1 + \frac{A_{st}}{b_0 I}}$
přitom A_{st} je plocha všech podélných výztuh v šířce b_0 a další označení odpovídají obrázkům 3.1 a 3.2.

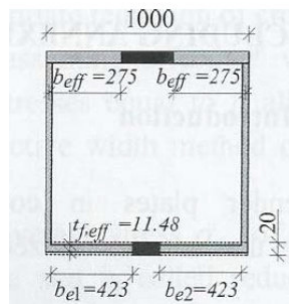
53

Trámové mosty Statický výpočet

Globální boulení stěny – kombinace dvou přístupů

- Teorie ortotropní stěny – rozetřená tuhost
- Prutová analogie
- Předmětem SOK, OK2
- Výsledná aplikace na průřez:
  - Lokální boulení – odstranění částí průřezu
  - Globální boulení – redukce tloušťky
  - Interakce se smykovým ochabnutím – další redukce tloušťky

54

Trámové mosty

Statický výpočet

Statický výpočet – ULS – ultimate limit state (MSÚ)

- Extrémní zatížení $\gamma_f > 1$
- Návrhové parametry materiálu $\gamma_m > 1$

Pak se posuzuje následující:

- Únosnost příčného řezu (třída 1-4)
- Únosnost prvku (stabilita, únava)
- Únosnost spřažení a spojů
- Stabilita tvaru (oblouk, tlačené prvky)
- Stabilita polohy (nadzdvižení ložisek, překlopení)

Imperfekce:

- Geometrické (deformovaný tvar)
- Fyzikální (reziduální napětí)
- Bere se do úvahy pro návrh ztužení, globální analýzu, návrh prvků

55

Trámové mosty

Statický výpočet

Statický výpočet – SLS – serviceability limit state (MSP)

Velmi významný – často rozhoduje o dimenzích mostu

- Provozní zatížení $\gamma_f = 1$
- Charakteristické vlastnosti materiálu $\gamma_m = 1$

Ověření:

- Pružné chování
- Průhyby
- Vibrace
- Stabilita
- Udržitelnost, odvodnění..

Lineární analýza s vlivem smykového ochabnutí i boulení

56

Trámové mosty Statický výpočet

- Pružné chování: $\sigma_{Ed,ser} \leq \frac{f_y}{\gamma_{M,ser}}$ $\tau_{Ed,ser} \leq \frac{f_y}{\sqrt{3} \gamma_{M,ser}}$ $\gamma_{Meer} = 1,00$.

$$\sqrt{\sigma_{x,Ed,ser}^2 + \sigma_{z,Ed,ser}^2 - \sigma_{x,Ed,ser} \sigma_{z,Ed,ser} + 3\tau_{Ed,ser}^2} \leq f_y / \gamma_{m,ser}$$
- Rozkmit napětí pro častou kombinaci zatížení

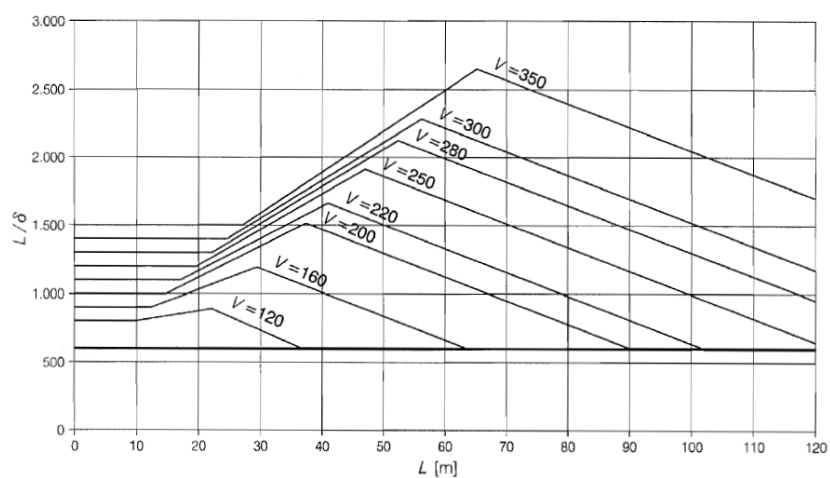
$$\Delta\sigma_{fre} \leq 1,5 f_y / \gamma_{m,ser}$$
- Dýchání stěny - opakované boulení stěny při přejezdu vozidel
  - Esteticky nepřijatelné, může být doprovázeno zvukovými efekty.
  - Může způsobovat únavu ve svarech spojujících stěnu s pásnicemi.
- Zatížení šroubů je omezeno $F_{b,Rd,ser} \leq 0,7 F_{b,Rd}$
 pro běžné šrouby pro častou kombinaci
 pro předpjaté šrouby pro charakteristickou kombinaci

57

Trámové mosty Statický výpočet

- Omezení zrychlení pro pohodu cestujících – vyjádřeno omezením pŕhybu $L/600-L/2600$

58

Trámové mosty

Statický výpočet

- **Omezení průhybu:**
- Silniční mosty
  - Nepohoda, omezení dynamických účinků, poruchy vozovky
  - Požadavky na tuhost výztuh mostovky – prevence trhlin ve vozovce
- Lávky pro pěší
  - Omezení průhybu
  - Omezení zrychlení – 0.7m/s² svislé kmitání, 0,2m/s² pro vodorovné

59

Trámové mosty

Statický výpočet

- **Omezení průhybu:**

Druh mostní konstrukce			Mosty pozemních komunikací ¹⁾	Lávky pro chodce
Trvalé mosty	Prosté nosníky ²⁾	ve více otvorech	L/400	L/250
		v jediném otvoru	L/300	
	Spojitě nosníky ^{2) 3)}		L/300	
Zatímní mosty a rozebíratelné konstrukce			L/200	L/150

1) U sdružených mostů se při současném zatížení mostu kolejovou i silniční dopravou redukuje zatížení silniční dopravou na 50 % a vypočítaný průhyb se porovná s mezní hodnotou pro železniční mosty, určenou podle ČSN EN 1990/A1, A.2.4.4.2.3.

2) U obloukových, visutých apod. mostů se průhyb vyšetřuje též ve čtvrtině rozpětí při jednostranném zatížení. Při stanovení mezního průhybu se za L dosazuje délka kladné polovlny ohybové čáry, popř. polovina rozpětí.

3) Hodnoty pro spojitě nosníky platí i pro spojitě mostní konstrukce s klouby. Přitom se zvlášť posuzují vložená pole, konzoly a součet průhybů vloženého pole a konzoly. Každý z těchto průhybů se posuzuje zvlášť, přičemž L je rovno rozpětí celého nebo vloženého pole, popř. dvojnásobné délce konzoly.

60

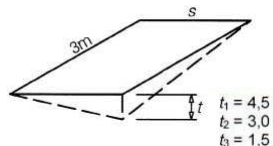

Trámové mosty

Statický výpočet

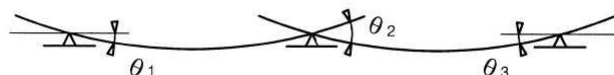
Statický výpočet

- **Omezení průhybu:**
- Železniční mosty – $L/600$
- Průhyb koncového příčnicku – rozhoduje o jeho dimenzích
- Zkroucení NK omezeno

Rychlost (km/h)	Max. zkroucení (mm/3m)
$V \leq 120$	4,5
$120 < V \leq 200$	3
$V > 200$	1,5

- Natočení nad podporami

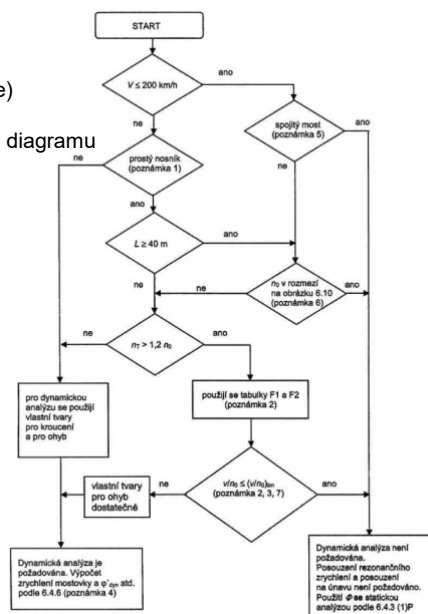
61

Trámové mosty

Statický výpočet

- Omezení zrychlení dynamickou analýzou
- (bezpečnost, stabilita vlaku, kontakt kolo - kolejnice)
- Nutno posoudit pro rychlost $v > 200$ km/h
- Pro menší rychlost – ve specifických případech dle diagramu
- Omezení:
  - 3,5m/s² kolejové lože
  - 5 m/s² přímé upevnění

62